

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM DĚTSKÉHO DOMOVA LEDCE

Dětský domov, Základní škola a Mateřská škola Ledce, příspěvková organizace,
Ledce 55, 273 05
Tel: 312589865, Fax: 312589308, e-mail: DDLKL@kr-s.cz

OBSAH

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2 CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ	4
2.1 Charakteristika jednotlivých středisek.....	4
2.2 Charakteristika dětí.....	4
3 PŘIJÍMÁNÍ A UKONČENÍ POBYTU V DĚTSKÉM DOMOVĚ	5
4 DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ	5
5 CÍL VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	5
5.1 Konkrétní cíle výchovně vzdělávacího programu	5
5.1.1 Oblast morální výchovy.....	5
5.1.2 Oblast sociální	5
5.1.3 Oblast zdravého životního stylu	6
5.1.5 Oblast komunikativních dovedností	6
5.1.6 Oblast pracovního uplatnění	6
5.1.7 Oblast občanské kompetence a kulturního povědomí	7
5.1.8 Oblast integrace do společnosti	7
5.1.9 Oblast hygieny	7
5.1.10 Oblast zájmové činnosti.....	8
6 FORMY VZDĚLÁVÁNÍ.....	8
6.1 Příležitostné přednášky	8
6.2 Táborová forma	8
6.3 Osvětová forma.....	9
6.4 Individuální forma.....	9
6.5 Spontánní forma	9
7 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	9
7.1 Průřezová témata	11
7.1.1 Enviromentální výchova.....	11
7.1.2 Multikulturní výchova	11
7.1.3 Mediální výchova	11
7.1.4 Výchova k myšlení v evropských souvislostech a výchova demokratického občana.....	12
7.1.5 Osobnostní a sociální výchova	12
8 KLÍČOVÉ KOMPETENCE	12
9 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	13
9.1 Děti s tělesným postižením.....	13
9.2 Děti s mentálním postižením	14
9.3 Děti se zrakovým postižením.....	14
9.4 Děti se sluchovým postižením	15
9.5 Děti s poruchami vady řeči	15
9.6 Děti s autismem	15
9.7 Děti se specifickými vývojovými poruchami učení	16
9.7.1 Doporučení a metody pro přípravu na výuku žáků se SVP:.....	16
9.8 Děti z odlišných životních a kulturních podmínek	17
9.9 Děti mimořádně nadané.....	19
10 SPOLUPRÁCE SE ŠKOLSKÝMI PORADENSKÝMI ZAŘÍZENÍMI	19
11 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	19
12 MIMOŠKOLNÍ ČINNOST DĚTÍ V DĚTSKÉM DOMOVĚ	19
13 SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY	20
14 MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA.....	20
15 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	20
16 EKONOMICKÉ PODMÍNKY	21
17 ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI OCHRANY ZDRAVÍ	21
18 ZVEŘEJNĚNÍ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	21

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu:

Vzdělávací program Dětského domova Ledce

Předkladatel školního vzdělávacího programu:

Dětský domov, Základní škola Ledce a Mateřská škola Ledce, příspěvková organizace

Název zařízení:

Dětský domov, Základní škola a Mateřská škola Ledce, příspěvková organizace

Adresa zařízení:

Dětský domov, Základní škola a Mateřská škola Ledce, příspěvková organizace, Ledce 55, 273 05

IČO: 487 06 302

Ředitel dětského domova: Mgr. Roman Pejša

Zástupce ředitele: Mgr. Luděk Černý

Koordinátor ŠVP: Mgr. Luděk Černý

Kontakty:

telefon: 312 589 865
fax: 312 589 308
e-mail: DDLKL@kr-s.cz
www stránky: www.ddledce.cz

Zřizovatel:

Středočeský kraj
Zborovská 81/11
P. O. Box 59
150 00 Praha
tel. 257 280 111
e-mail: info@kr-s.cz
www stránky: www.kr-stredocesky.cz

Platnost dokumentu: od 20. 12. 2016

Datum nabytí platnosti: 20. 12. 2016

Č. J.: 723/2016/DDLKL

Mgr. Roman Pejša - ředitel DD Ledce

2 CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dětský domov Ledce byl založen v roce 1955. Jedná se celkem o čtyři budovy v empírovém stylu, které byly postaveny na začátku osmnáctého a devatenáctého století. Dětský domov má své zázemí ve dvou budovách, kde je umístěno šest rodinných skupin. Kapacita dětského domova je 48 dětí.

Škola je umístěna v jedné budově. Dětský domov a škola jsou vzájemně propojeny spojovací chodbou. Mateřská škola je umístěna v objektu zvaný „Zámeček“ samostatně.

V současné době zřizuje naše školské zařízení Středočeský kraj. Hlavní činností zařízení je realizace zákona č.109/2002 Sb., ve znění pozdějších zákonů, tj. výchova a vzdělání dětí s nařízenou ústavní výchovou, předběžným opatřením a plnění školského zákona 561/2004 Sb. Specifičnost zařízení je, že součástí dětského domova je výše jmenovaná Základní škola praktická, Základní škola speciální a Mateřská škola.

2.1 Charakteristika jednotlivých středisek

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAKTICKÁ - zajišťuje výchovu a vzdělání žáků, kteří nejsou schopni úspěšně zvládnout osnovy ZŠ a kteří byli řádně diagnostikováni pro toto začlenění. Cílem školy je co možná nejhluběji žákům vštípit učební látku a poskytnout jim prostor pro profesní přípravu.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ - vzdělává žáky, kteří vzhledem k mentálnímu postižení nejsou schopny zvládnout učivo ZŠ praktické a kteří byli řádně diagnostikovány pro toto začlenění. Při plnění cílů školy je brán zřetel na značnou šíři mentálního postižení jednotlivých žáků.

DĚTSKÝ DOMOV - celoročně pečuje o svěřené děti s nařízenou ústavní výchovou nebo předběžným opatřením. Zajišťuje jejich základní výchovně vzdělávací potřeby a materiální pomoc. Rozvíjí také jejich zájmy v mimoškolních činnostech a aktivitách.

Děti, které ukončily vzdělávání v základní škole navštěvují učební obory v Kladně.

MATEŘSKÁ ŠKOLA – pečuje o děti z dětského domova a okolí a zajišťuje jejich předškolní výchovu.

2.2 Charakteristika dětí

V dětském domově jsou děti od 3 – 18 let s nařízenou ústavní výchovou nebo předběžným opatřením, dále pak jedinci na dohodu o pobytu s možností setrvání do 26 let

věku za předpokladu pokračujícího studia.

Děti navštěvují základní školy ve Vinařicích, Smečně a při dětském domově. Dále MŠ při zařízení a SOU v Kladně.

3 PŘIJÍMÁNÍ A UKONČENÍ POBYTU V DĚTSKÉM DOMOVĚ

Děti jsou do dětského domova přijímány na základě soudního rozhodnutí. Pobyt v dětském domově je ukončen soudním rozhodnutím, zletilostí nebo ukončením dohody.

4 DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Délka vzdělávání v dětském domově je určena dobou po kterou je dítěti nařízena ústavní výchova nebo předběžné opatření.

5 CÍL VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Hlavním cílem vzdělávacího programu je pozitivní rozvoj osobnosti jedince tak, aby se uměl co nejlépe zařadit a uplatnit v naší demokratické společnosti.

5.1 Konkrétní cíle výchovně vzdělávacího programu

Cíle výchovně vzdělávacího programu jsou členěny do deseti oblastí.

5.1.1 Oblast morální výchovy

- Znalý základních morálních hodnot.
- Mající základní ctnosti (laskavost, pravdivost, ohleduplnost, trpělivost, mravnost, ukázněnost, velkorysost, taktnost, poctivost, moudrost, obětavost, vlídnost a spoluodpovědnost).
- Rozeznání, co je dobré a co zlé.

5.1.2 Oblast sociální

- Znalý kulturního chování a jednání s lidmi.
- Vědomé dodržování pravidel slušného chování.
- Znalý principů společenského soužití, podřizování se zájmům většiny.
- Znalý pravidel pro vytváření správných sociálních vztahů.

- Respektování společenských norem a řádů.
- Schopnost a rozvíjení empatie.
- Umění spolupráce.
- Sebehodnocení – umění vyhodnotit svoji sociální pozici.
- Připraven k řešení vztahů s biologickou rodinou.

5.1.3 Oblast zdravého životního stylu

- Správné stravovací návyky.
- Umění trávit volný čas vhodným způsobem.
- Umění aktivní relaxace.
- Orientace v problematice sociálně patologických jevů.
- Umění rozpoznání nevhodného a rizikového chování, uvědomění si možných důsledků.
- Umět odmítat návykové látky.
- Zdržet se rizikového sexuálního chování.

5.1.4 Oblast fyzické zdatnosti

- Znalý sportovních i pracovních aktivit.
- Umět pečovat o své fyzické a duševní zdraví.

5.1.5 Oblast komunikativních dovedností

- Formování svých myšlenek srozumitelně a souvisle.
- Mající dostatečnou slovní zásobu a správné vyslovování.
- Zvládání základů společenské konverzace a pravidel rozhovoru.
- Vystupování v souladu se zásadami kulturního projevu a chování.
- Využití informačních a komunikačních technologií (rozhlas, tisk, televize, internet, email, SKYPE, ICQ a jiné.).

5.1.6 Oblast pracovního uplatnění

- Uvědomění si hodnoty práce jako prostředku hodnotného života.
- Stanovení cíle a priorit podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek.

- Dokázání se adaptovat na měnící se životní podmínky.
- Přijímání hodnocení svých výsledků i ze strany jiných lidí, adekvátní reakce na ně a přijímání rad i kritik.
- Prohlubování svých vědomostí, dovedností a návyků a umění střídat činnosti aktivního a pasivního odpočinku.
- Získávání a vyhodnocování informací o pracovních nabídkách.
- Znalost využití poradenských a zprostředkovatelských služeb.
- Mající přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru a povolání.
- Mít reálné představy o platových a pracovních podmínkách.

5.1.7 Oblast občanské kompetence a kulturního povědomí

- Schopnost dodržování zákonů a společenských pravidel.
- Respektování práv a osobností druhých lidí.
- Uvědomění si potřeb multikulturního soužití.
- Respektování jiné kultury, národnosti.
- Rozlišování projevů rasismu, xenofobie (v čem spočívá nebezpečí).
- Schopnost vysvětlit odpovědnost za vlastní život, spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.
- Znalost hodnot životního prostředí.
- Připravenost k odolávání zátěže v běžném životě a naučení se nést neúspěchy.
- Znalost trestné odpovědnosti.

5.1.8 Oblast integrace do společnosti

- Mající informace o možnostech pomoci státních a nestátních subjektů.
- Připraven na praktické jednání.
- Znalý normy společnosti.

5.1.9 Oblast hygieny

- Péče o vlastní osobu.
- Péče o osobní majetek (úcta k materiálním hodnotám).
- Udržení čistoty oblečení (praní, žehlení, atd.).
- Udržení čistoty a pořádku prostředí (úklid, atd.).

- Zvládnutí přípravy jednoduchých pokrmů.

5.1.10 Oblast zájmové činnosti

- Naučit děti trávit vhodným způsobem volný čas a aktivně relaxovat.
- Usměrnit žebříček životních hodnot, zvýšit sebeúctu a sebevědomí tím, že dětem umožníme ukázat jedinečnost každého jedince a potřeby zažít úspěch.
- Náplň jednotlivých činností by měla vycházet ze zájmů, kde cílem bude zlepšení sociálních vztahů, psychické a emocionální stability a uvědomění si vlastní hodnoty s možností zažít úspěch v souvislosti s uplatněním v samostatném životě.

6 FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání dětí je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, ale také vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit plně v souladu *„plánu výchovně vzdělávací činnosti“*, zpravidla ve skupinách a individuálně.

Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které vychovatel s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle pomocí záměrného a spontánního učení dle plánu *„programu rozvoje osobnosti“*. Vzdělávání je založeno na aktivní účasti dítěte, smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, tak aby všechny činnosti obsahovaly prvky hry a tvořivosti.

6.1 Příležitostné přednášky

- Přednášky zabývající se otázkami závislosti na alkoholu, užívání drog a jiných závislostech v rámci programu rizikového chování.
- Využití spolupráci se společnostmi pro prevenci kriminality a PČR.
- Aktivně se účastnit kulturních vystoupení při prezentaci dětského domova, veřejných vystoupeních a sportovních kláních.
- Prezentovat výrobky ze zájmové činnosti dětí dětského domova.

6.2 Táborová forma

- Činnost spojená s pobyty mimo zařízení organizované samotným zařízením nebo jinými organizacemi a nadacemi, např. prázdninové či víkendové pobyty na horách, které mohou být tematicky zaměřené.

6.3 Osvětová forma

- Shromažďování a poskytování informací.
- Činnost poradenská zaměřená na primární a sekundární prevenci rizikového chování.

6.4 Individuální forma

- Vytváření podmínek pro rozvoj nadaných dětí.
- Rozvoj schopností dětí se specifickými potřebami formou individuálního přístupu.

6.5 Spontánní forma

- Neorganizovaná aktivita dětí, např. poslech hudby, klidové činnosti, neformální kamarádská komunikace, apod.

7 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Vychovatelé příslušných rodinných skupin budou jednotlivá témata s dětmi probírat v příslušném měsíci a učiní o tom záznam do plánů výchovně vzdělávací činnosti. Metody a formy výkladu daného tématu jsou plně v kompetenci skupinových vychovatelů. Jednotlivá měsíční témata budou naplánována dopředu v týdenních plánech rodinných skupin.

Některá témata jsou v plánu záměrně několikrát opakována z důvodu neustálého vzdělávání a výchovy dětí s přihlédnutím k mentální úrovni a sociokulturnímu prostředí, z kterého vzešly.

Měsíc	Téma
Září	Seznámení dětí s BOZP při pohybu v zařízení a mimo něj. Seznámení s právy a povinnostmi jedince. Seznámení s vnitřním řádem. Záškoláctví. Návykové látky – obecný přehled a rizika užívání. Sexuální výchova Finanční gramotnost
Říjen	Šikana – kde hledat pomoc. Co dělat v případě ohrožení – důležitá telefonní čísla. Slušné chování, tolerance k ostatním dětem a dospělým. Dopravní výchova Sexuální výchova Finanční gramotnost
Listopad	Trestní zodpovědnost, krádeže, vandalismus. Alkohol Poruchy příjmu potravy Sexuální výchova

	<p>Finanční gramotnost Xenofobie, rasismus</p>
Prosinec	<p>Tabák. Kyberšikana. Marihuana Slušné chování, tolerance k ostatním dětem a dospělým. Sexuální výchova Finanční gramotnost • Oslava vánoc</p>
Leden	<p>Poskytnutí první pomoci. Domy na půl cesty, startovací byty, úřad práce, podpora v nezaměstnanosti. Sexuální výchova Finanční gramotnost</p>
Únor	<p>Vyhodnocení programu rozvoje osobnosti. Seznámení dětí s Programy rozvoje osobnosti. Seznámení dětí s BOZP při pohybu v zařízení a mimo něj. Seznámení s právy a povinnostmi jedince. Seznámení s vnitřním řádem. Záškoláctví. Návykové látky – obecný přehled a rizika užívání. Sexuální výchova Finanční gramotnost</p>
Březen	<p>Šikana – kde hledat pomoc. Co dělat v případě ohrožení – důležitá telefonní čísla. Slušné chování, tolerance k ostatním dětem a dospělým Sexuální výchova Finanční gramotnost</p>
Duben	<p>Dopravní výchova. Trestní zodpovědnost, krádeže, vandalismus. Alkohol. Tabák. Sexuální výchova Finanční gramotnost • Oslava velikonoce</p>
Květen	<p>Poskytnutí první pomoci. Kyberšikana. Marihuana. Slušné chování, tolerance k ostatním dětem a dospělým Sexuální výchova Finanční gramotnost</p>
Červen	<p>Poruchy příjmu potravy. Domy na půl cesty, startovací byty, úřad práce, podpora v nezaměstnanosti. Sexuální výchova Xenofobie, rasismus Finanční gramotnost</p>
Červenec Srpen	<p>Prázdninový provoz – využití výhodných nabídek, zejména na individuální rekreaci, která bude odpovídat finančním možnostem dětského domova a výchovným hlediskům. Vyhodnocení programu rozvoje osobnosti. Seznámení</p>

7.1 Průřezová témata

V popředí péče dětského domova stojí zájmy dítěte, poznání a všestranné naplňování jeho potřeb, vytváření a upevňování sociálních vztahů a citových vazeb.

Veškerá výchovná činnost je směřována k začlenění dětí do společnosti, navazování kladného vztahu k přírodě a k rozvíjení osobnosti dítěte v oblasti kultury, zdraví nebo sportu a zprostředkovat dětem v průběhu výchovy životní hodnoty, které jim umožňují lepší orientaci v životě.

Na základě průřezových témat základního zájmového vzdělávání se propojují obsahy vzdělávání různých oborů a vytváří cíle jednotlivých výchov. Všechny výchovy se budou prolínat všemi každodenními činnostmi v dětském domově a budou přispívat ke vzdělávání dětí přirozenou cestou.

7.1.1 Enviromentální výchova

- Zabývá se ochrannou životního prostředí, formováním ekologicky správného vztahu dětí k přírodě a vysvětlováním závažnosti ekologických problémů, které ovlivňují naši planetu.
- Připomínat dětem důležitost třídění odpadu.
- Seznámit děti s problematikou a otázkami týkajícími se šetřením energiemi a vodou.
- Návštěvy zoologické zahrady, ekologických farem, apod.
- Besedy s lidmi, kteří se zabývají těmito otázkami.

7.1.2 Multikulturní výchova

- Vychovávat děti k rasové toleranci a odmítání xenofobie a násilí.
- Vytvářet zdravý postoj vůči imigrantům a jejich odlišným hodnotám.
- Podporovat znalosti o státních symbolech.
- Vést děti k dodržování tradic a zvyků naší společnosti.
- Pěstovat porozumění a vědomí sounáležitosti.
- Osobní setkání s lidmi jiné národnosti – návštěvy hostů.
- Účast na vystoupeních např. romských skupin.

7.1.3 Mediální výchova

- Naučit děti vnímat média.
- Umět rozpoznat objektivní informace.

- Orientovat se v mediální komunikaci.
- Zvládat základní práce na počítači, používat elektronickou poštu.
- Dokázat ovládat jednoduché elektronické přístroje.
- Vypěstovat u dětí zdravý přístup k reklamám.
- Pokusit se vytvořit mediální sdělení nebo zprávu a umístit ji na internetové stránky domova.

7.1.4 Výchova k myšlení v evropských souvislostech a výchova demokratického občana

- Zdůrazňovat osobní odpovědnost za dění ve společnosti.
- Rozvíjet vědění evropské identity.
- Poznávat život v Evropě a na celém světě.
- Ukazovat dětem problémy třetího světa (možnost se zapojit do adopce na dálku).
- Vést děti k vzájemné solidaritě a seznamovat je se základními informacemi o právech dětí na základě deklarace práv dítěte.

7.1.5 Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj kladných charakterových vlastností.
- Upevňování poznatků ze školy a zájmové činnosti.
- Posilování sociálních rolí dítěte v rodinné skupině dětského domova i ve společnosti.
- Zabývat se otázkami rizikového chování a problematikou závislostí nebo šikany.

8 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- Umění porozumění problému.
- Výběr optimálního řešení situace na základě informací různých zdrojů, svých zkušeností a nabytých dovedností.
- Samostatnost při rozhodování – umění projednávat a zdůvodňovat svá rozhodnutí a stanoviska.
- Odpovědný za svá rozhodnutí.
- Mající sebekontrolu, sebekázeň, sebehodnocení, sebekritičnost.
- Umění požádat, přijmout i nabídnout pomoc druhým.

9 PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍ VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Na základě vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných, se stanovují podmínky pro tyto děti v jednotlivých zařízeních do školního vzdělávacího programu. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění

nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Jedná se děti s tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním postižením, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení, o žáky z odlišných životních a kulturních podmínek.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje pomocí podpůrných opatření, která jsou odlišná nebo nad rámec individuálních opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Pro rozvoj dětí mimořádně nadaných, které dosahují mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností, pomáhá také začlenění dětí do programů různých nadací, které se spolupodílí na financování zájmových činností.

Vedení DD si uvědomuje úzkou souvislost s absolvovaným způsobem vzdělávání a s pozdějším uplatněním žáků na trhu práce. Pro další pracovní i sociální uplatnění žáků je důležité, aby žáci navštěvovali školu rádi, čas strávený v DD byl efektivně a účelně využitý, aby u žáků byla co možná nejnižší školní absence.

9.1 Děti s tělesným postižením

Děti s tělesným postižením s lehčím a středním stupněm by za použití adekvátních prostředků výuky (podpůrných opatření, odpovídajících forem a metod výuky, přizpůsobených podmínek vzdělávání) neměli mít se splněním vzdělávacích programů větší obtíže. Problém může nastat v případě častých onemocnění, rehabilitačních pobytů v lázních atd., což způsobí velké absence, a tím i obtíže při plnění školních požadavků. V tomto případě se zdá jako vhodné rozvrhnout obsah učiva do více ročníků a zvolit individuální studijní plán. Žáci mohou mít v důsledku zdravotního postižení změněnou komunikační schopnost, zejména ve foneticko-fonologické jazykové rovině (výslovnost, plynulost řeči atd.). Ovlivněna může

být také forma písemného projevu, možnost psaní si poznámek atd. Mnohé z těchto komplikací se dají překlenout pomocí kompenzačních pomůcek (nástavce na tužky, počítače, výukové texty v počítačové podobě atd.). Vyučování je nutné uzpůsobit podle individuálních potřeb a možností žáka za použití vhodných kompenzačních pomůcek. Důležitá je též podpůrná služba asistenta pedagoga. Nezbytnou součástí přípravy na vyučování žáků s tělesným postižením je úprava prostředí. To se týká přístupů k budovám školy, vstupů do budov, prostor školy a jednotlivých učeben včetně pracovních míst. Provedené úpravy musí vést k maximální samostatnosti jednotlivých žáků při dodržení požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví.

9.2 Děti s mentálním postižením

Děti s mentálním postižením se vzdělávají podle speciálních vzdělávacích programů nebo podle individuálních vzdělávacích plánů. Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením navazuje na základní vzdělání získané podle RVP ZV – Přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením; vzdělávání žáků se středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením navazuje na získané základy vzdělání podle RVP základní školy speciální. Individuální i skupinová integrace těchto žáků vyžaduje odborně připravené pedagogy působící ve spolupráci s asistenty pedagoga.

V DD Ledce jsou děti převážně s lehkou mentální retardací (LMR), ale i se středně těžkou mentální retardací (STMR), mnoho z nich je v tzv. hraničním pásmu mentální retardace. Vzdělávání žáků s LMR je realizováno za pomoci IVP, žáci jsou absolventy ZŠ praktické (bývalá ZvŠ) nebo běžné ZŠ. U žáků s LMR je opožděn řečový vývoj, jsou plně nezávislí v sebeobsluze, v sociálně nenáročném a známém prostředí se pohybují bez omezení a problémů.

9.3 Děti se zrakovým postižením

U dětí se zrakovým postižením je nutné přihlédnout k druhu a stupni zrakového postižení. Vzdělávací obsah v teoretické oblasti není nutné upravovat. Zrakově postiženým žákům je nutné zpřístupnit obsah jednotlivých předmětů vhodnou formou a vhodnými pomůckami (učební texty přepsané do bodového písma nebo v elektronické či zvukové podobě, výukové materiály v reliéfní podobě atd.). K písemné komunikaci je vhodné využívat prostředky ICT, v ideálním případě s hlasovým výstupem atd. Praktické vzdělávání je nutno přizpůsobit zdravotnímu omezení za pomoci dostupných kompenzačních pomůcek a s ohledem na jejich budoucí uplatnění na trhu práce. Je také třeba zvolit vhodný způsob hodnocení. S ohledem na individuální potřeby žáka, stav a prognózu zrakového postižení je

žádoucí zařazení některého z předmětů speciální pedagogické péče, a to zejména prostorové orientace a samostatného pohybu, práce s ICT a dalšími kompenzačními pomůckami, případně dalších (např. speciální příprava psaní a čtení bodového písma, sebeobsluha apod.), případně využít další podpůrná opatření podle platných právních předpisů.

9.4 Děti se sluchovým postižením

U dětí se sluchovým postižením a žáků s vadami řeči není důvodů pro úpravu obsahu vzdělávacích programů (kromě délky studia). Stejně jako u žáků s postižením zraku mnohé závisí na formě a rozsahu postižení sluchu. Žáci nedoslýchaví a se zbytky sluchu využívají při výuce kompenzačních pomůcek (sluchadla, naslouchací soupravy). Při komunikaci s žáky se sluchovým postižením či s neslyšícími žáky je nutno respektovat právo na volbu komunikačního prostředku (znakový jazyk, mluvená řeč, odezírání), dodržovat při výuce určitá pravidla komunikace se žáky (mluvit směrem ke třídě, používat nákresy, grafy, komentovat neočekávané reakce na sluchové podněty, ověřovat pochopení nových pojmů atd.). Podle typu postižení a omezení ve verbální složce řeči je nutno volit jiný způsob komunikace, zkoušení atd. Je vhodné zpřístupnit žákům výukové texty v počítačové podobě. Samotné jazykové vzdělávání žáků (ve znakovém jazyce, v českém i cizím jazyce) by mělo být zajištěno odborně připraveným učitelem. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat písemným projevům žáků, zejména projevům sloužícím k jejich hodnocení, neboť může dojít k formálním chybám a zkreslení průkaznosti znalostí žáků. Důležitá je spolupráce se specializovanými pracovišti, popř. zajištění tlumočení do znakového jazyka. Významné je vybavení škol a tříd (televize s teletextem, video kopírující i skryté titulky, odhlučnění tříd, komunikace s učitelem mobilním telefonem – SMS, indukční smyčka ve třídách atd.).

9.5 Děti s poruchami vady řeči

Děti s poruchami vady řeči jsou na základě doporučení praktického lékaře odeslány ke klinickému logopedovi, který provede odbornou diagnostiku a stanoví další plány a postupy k nápravě daného nedostatku. Důležité je správné a každodenní procvičování, dle stanovených postupů.

9.6 Děti s autismem

Děti s autismem jsou velmi specifickou skupinou osob s postižením. Zařazení žáků s autismem záleží na mentální úrovni žáka, na projevech chování, na způsobu komunikace atd. Při jejich začleňování je nutno dodržovat určité zásady (strukturu prostředí, místa a času, konkretizaci požadavků a vizualizaci maximálního možného množství informací). V

některých případech je vhodné vytvářet malé skupinky žáků s autismem a vzdělávat je pomocí strukturovaného vyučování jak v praktické části, tak v části teoretické. Nezbytné je zajištění podpůrné služby asistenta pedagoga.

9.7 Děti se specifickými vývojovými poruchami učení

Děti se specifickými vývojovými poruchami učení (dyslexií, dysgrafií, dysortografií aj.) jsou většinou průměrně, ale často i nadprůměrně nadaní. Počet žáků s těmito obtížemi je velmi vysoký, a proto je nutné věnovat této problematice zvýšenou pozornost. Žáci se specifickými poruchami učení jsou významně ohroženi školní neúspěšností a dalšími riziky vzniku sociálně patologických jevů, neboť postižení je skryté. Je třeba, aby pedagogové byli dobře připraveni, znali možná úskalí ve výuce, individuální potřeby konkrétního žáka a přizpůsobili tomu výuku, tzn. volili vhodné metody a formy výuky a hodnocení (individuální tempo, nahrazení psaní dlouhých textů testy, speciální formy zkoušení aj.), využívali reedukační postupy a v některých případech i kompenzační pomůcky (počítače – korektury textu, barevné čtení, grafické počítačové programy aj.). Žáci by měli přicházet ze škol poskytujících základní vzdělání s vytvořeným systémem nápravných postupů, kompenzačních postupů a pomůcek atd. Jejich respektování, rozšiřování a modifikace jim napomůže absolvovat úspěšně vzdělání v plném rozsahu. V některých případech se mohou objevit problémy v chování, které je možné vhodnými výchovnými postupy zvládnout. Pro některé žáky s kombinovanými vadami je nezbytné zajistit další podpůrná opatření.

Specifické vývojové poruchy učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie) se vyskytují i u dětí v DD. Při práci se žákem s SPU je nutné zajistit vhodné podmínky pro výuku, volit specifické postupy a metody práce. Při výuce využívat vhodné reedukační a kompenzační pomůcky.

9.7.1 Doporučení a metody pro přípravu na výuku žáků se SVP:

- hodnotit v písemné formě, volit takové způsoby ověřování, aby stačily pouze správné odpovědi
- hodnotit obsahovou správnost, nehodnotit chyby z nedokonalého přečtení nebo pochopení textu
- pracovat s textem – dělit na menší úseky, vystihnout nejdůležitější myšlenky, klíčová slova
- kontrolovat správnost porozumění
- rozřazovat pracovní postupy na dílčí kroky

- názor – graficky znázornovat, učit orientaci v číselné řadě
- graficky znázornit slovní úlohy
- dát dostatek časového prostoru, omezit časově limitované úkoly
- zvolit přiměřené pracovní tempo
- prodloužený výklad, procvičování
- kontrola pochopení zadání, instrukce

9.8 Děti z odlišných životních a kulturních podmínek

Odlišné životní a kulturní podmínky se rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, postavení azylanta a účastníka řízení o poskytnutí azylu. Na druhé straně ne všichni žáci pocházející z rodin s nižším sociálním postavením nebo z rodin imigrantů a azylantů vyžadují speciální přístup ve vzdělávání, neboť zvládají učivo a požadavky na ně kladené bez větších potíží. Vždy je třeba vycházet z konkrétní situace a vzdělávacích schopností a potřeb žáka.

Všichni pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní děti, by se měli seznámit se sociálně kulturními zvláštnostmi ostatních dětí, aby byli schopni lépe pochopit jejich projevy a problémy a volit vhodné vyučovací metody a společenský přístup k nim. Pokud se ve škole vzdělává více žáků z odlišného sociálně kulturního prostředí, je možné zřídit funkci asistenta pedagoga znalého příslušné komunity, který pomáhá učitelům i žákům při výuce a vzájemné komunikaci a zejména při komunikaci s rodinami těchto žáků. Rovněž je vhodné ustavit pro tyto žáky studijního poradce nebo konzultanta. Na druhé straně přítomnost těchto žáků ve škole může být přínosem pro ostatní žáky, pedagogy a další pracovníky školy. Lze ji vhodně využít k realizaci multikulturní a občanské výchovy i k rozšíření kulturního povědomí žáků.

Slabší výkony dětí v některých typech úloh je mnohdy způsoben malou zkušeností s těmito úlohami. Důsledkem je nižší schopnost práce s vizuálním materiálem, tj. analýza, syntéza, schopnost odlišit podstatné od nepodstatného. V oblasti verbální se jedná mj. o odlišné pochopení a zpracování verbálního materiálu (slabší formální i obsahová stránka řeči).

Zde je důležité poskytnout možnost pracovat s uvedenými typy úloh – skládanky (rozstříhaný obrázek), puzzle z většího počtu dílů, skládání dle předlohy. U některých dětí je patrná nízká výkonová motivace, na podání dobrého výsledku jim nezáleží. Jedná se o mimointelektový faktor ovlivňující výkon, který má negativní vliv na celkový výkon, ale se schopnostmi žáka nesouvisí – souvisí s jejich uplatněním a využitím.

Děti mívají často mezery v základech učiva ZŠ. Základní matematické dovednosti,

gramatika, které výrazně komplikují výukový proces na SOU, který na dovednosti a znalosti získané na ZŠ navazuje. Pokud někdo později přehodnotí své priority a vzdělání pro něj získá větší hodnotu, znamenají uvedené mezery ve výukovém procesu velkou obtíž, které mohou v konečném důsledku působit demotivačně. Je-li žák motivován a ochoten učit se, je důležité poskytnout mu co nejvyšší možnou podporu. Motivace znamená mj. píli a píli lze často mnohé nedostatky kompenzovat. A v tomto případě zvýšit šance na začlenění do společnosti. Slabší formální i obsahová stránka řeči. Žáci mají často chudší slovní zásobu – neznají význam mnohých slov, není jim jasné, co jsou slova nadřazená a podřazená. Slabší je také formální stránka řeči – kostrbaté vyjadřování, jednoduché věty, slovní vata. Velmi slabý bývá jazykový cit, kdy žáci nedokáží správně určit synonymum, antonymum, pracovat se slovy a jejich významy. V oblasti sluchové percepce se ukázalo specifikum romských klientů – "neslyší" dlouhé samohlásky (píší je proto jako krátké).

Výkony v neverbální složce rozumových schopností více či méně přesahují výkony ve složce verbální. Příčinou je zřejmě menší závislost úkolů neverbální oblasti na výchově a vzdělání, tj. tolik se zde neprojeví absence sekundárního vzdělání či pasivní přístup k výuce na ZŠ. V případech, kde je výkon v neverbální složce statisticky významně vyšší, lze usuzovat na vyšší intelektové schopnosti žáků. Při vhodném přístupu podají žáci (resp. motivovaní žáci) za čas lepší výkon než je ten aktuální. Nejedná se totiž primárně o nižší úroveň schopností. Jde o důsledek nedostatku podnětů a zkušeností.

Tyto žáky motivujeme ke školní práci a rozvíjíme oblasti, ve kterých byly zjištěny nedostatky (většinou se jedná o všeobecnou informovanost, slovní zásobu a sociální porozumění). Nižší úroveň sociálního porozumění a sociální zkušenosti. Žáci vykazují nižší úroveň sociálního porozumění. Nerozumí některým společenským pravidlům, jsou k nim méně citliví, nejsou zvyklí zamýšlet se nad jejich souvislostmi. Je nutné rozvíjet vnímavost – např. popsat nějakou situaci a dát žákům za úkol vymyslet, jak se kdo cítí, proč učinil to, co učinil apod. Pracovat s dějovými sekvencemi (obrázkový/fotografický příběh) – rozdělit příběh na části, nechat žáky, aby jej chronologicky sestavili, výsledek reflektovat. Dále je nezbytné probírat základní legislativní ustanovení, reflektovat jeho nastavení.

Velmi slabý je všeobecný přehled u většiny žáků, vč. přehledu o aktuálním dění. Příčinou může být absence sekundárního vzdělání či nízký zájem o aktuální dění. Je nutné rozvíjet přehled o aktuálním dění – práce s encyklopediemi, sledování zpráv, čtení novin, diskuze o aktuálním i historickém dění.

Velmi často jsou v oblastech Čj a Ma u žáků zjištěny nedostatky v základních znalostech – aplikace gramatických pravidel, malá násobilka apod. Co se týče řešení slovní

úloh, není výjimkou, že žák často neví, co a jak má počítat, jaký zvolit postup, selhává však v konkrétních výpočtech.

Je nutné rozlišovat, kdy žák úloze či příkladu nerozumí a kdy je špatný výsledek důsledkem početní chyby nebo nezájmu na úkolu pracovat. Do výuky Čj a Ma je nutné začlenit jevy spadající do osnov ZŠ. Při výuce používat gramatické přehledy učiva Čj, matematické tabulky, okopírované texty, pracovní listy.

9.9 Děti mimořádně nadané

Pro rozvoj dětí mimořádně nadaných, které dosahují mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností, pomáhá také začlenění dětí do programů různých nadací, které se spolupodílí na financování zájmových činností.

10 SPOLUPRÁCE SE ŠKOLSKÝMI PORADENSKÝMI ZAŘÍZENÍMI

Dětský domov úzce spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Kladně a Speciálně pedagogickým centrem ve Stochově. SPC a PPP provádí speciálně pedagogická a psychologická vyšetření za účelem diagnostiky, stanovení hloubky a míry zdravotního postižení žáků. SPC i PPP úzce spolupracuje s ošetřujícím lékařem žáků, doporučuje zajištění další odborné péče – neurolog, psychiatr, foniatr, ORL). Pomáhá při integraci žáků do škol, při zpracování individuálních vzdělávacích plánů, zajišťuje pro pedagogické pracovníky odborné besedy a přednášky, nabízí možnost zapůjčení odborné literatury, doporučuje vhodné speciálně didaktické a kompenzační pomůcky.

11 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Dle finančních možností a aktuální nabídky se zvyšuje odbornost pedagogických pracovníků formou seminářů a školení.

12 MIMOŠKOLNÍ ČINNOST DĚTÍ V DĚTSKÉM DOMOVĚ

V dětském domově jsou diagnostikováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří vyžadují individuální péči v rámci mimoškolní činnosti. Metody a formy práce volí vychovatel. Za významné pro přípravu na vyučování lze považovat důsledné uplatňování pedagogických zásad, zejména zásady názornosti a přiměřenosti učiva, a metody

individuálního přístupu k žákovi. Velká pozornost je věnována k nácviku metod a technik učení a práci s textem jako základním zdrojem informací.

U žáků se SVP dodržujeme podpůrná opatření, volíme takové metody, postupy a formy práce, které dětem co nejvíce usnadňují a zpřístupňují jejich vzdělávání.

13 SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY

- Policie ČR
- DÚ Krč
- OSPOD
- PPP
- SPC
- Psychologie
- DPN Louny
- Logopedie
- Státní zástupce
- Soudy

14 MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ DĚTSKÉHO DOMOVA

Dětský domov se skládá ze šesti rodinných skupin, kde kapacita jedné rodinné skupiny je maximálně osm dětí. Každá rodinná skupina má své sociální zařízení, obývací pokoj a dětské pokoje. Děti mají k dispozici internet, televizi a počítač. K dispozici mají děti tělocvičnu a Školní klub Zámeček, kde se uskutečňují zájmové kroužky.

15 PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Pedagogický sbor tvoří ředitel dětského domova, zástupce ředitele, 15 vychovatelů, 6 pečovatelek, 6 pedagogů (včetně 2 MŠ) a 2 asistentek pedagoga. Sbor je smíšený s převahou žen, věkově je pestrý – od mladých spolupracovníků až po zkušené kolegy. Někteří si požadované vzdělání dokončují formou doplňujícího pedagogického studia a vysokoškolského studia.

Dále jsou v dětském domově provozní zaměstnanci: vedoucí kuchyně, kuchařka, uklízečka, údržbář, ekonomka, pradlena, sociální pracovníce a zdravotnice.

16 EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Dětský domov Ledce je příspěvkovou organizací zřizovanou Středočeským krajem. Finanční prostředky na provoz organizace zajišťuje zřizovatel – Středočeský kraj. Finanční prostředky na platy zaměstnanců zajišťuje MŠMT. Dále je provoz zabezpečen z darů právnických a fyzických osob.

17 ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI OCHRANY ZDRAVÍ

Bezpečnost práce a ochrana zdraví je zajišťována v dětském domově Ledce v souladu s níže uvedenými předpisy:

- § 29 zákona č. 564/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 262/2006Sb., zákoník práce v platném znění, část pátá bezpečnost o ochrana zdraví při práci
- Zajištění BOZP je garantováno odborným externím pracovníkem
- Děti jsou dvakrát ročně seznámeni s BOZ v zařízení a mimo něj.

18 ZVEŘEJNĚNÍ VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program vydává ředitel dětského domova. Zveřejněn bude na internetových stránkách a návštěvní místnosti dětského domova.

Každá rodinná skupina dostane jeden výtisk k dispozici.

Mgr. Roman Pejša
ředitel